

חקלאיות וחקלאים יקרים,

בשעה שאנו פותחים שבוע חדש, הלב עוד כואב עם השבת גופתו בשבוע שעבר של סותטיסאק רינטלאק, העובד הזר שעבד במטעים של קיבוץ בארי. תזכורת כואבת למחיר הכבד שממשיך ללוות את כולנו מאז ה-7 באוקטובר. במקביל, אחרי תקופה ארוכה של יובש, וטמפרטורות גבוהות מאוד לתחילת דצמבר, ירדו בשבת גשמים מעטים, שהביאו איתם מעט תקווה, אך גם תזכורת למחסור הגדול במים שממשיך לאתגר את החקלאות. בתוך המציאות המורכבת הזו, אנו ממשיכים לעדכן, לפעול ולחזק את החקלאות הישראלית. **לפניכם עיקרי העדכונים מהשבוע האחרון:**

- המאבק לעצירת הרפורמה בענף החלב** – השבוע החולף היה עמוס בפעילויות, שמטרתן עצירת הרפורמה בענף החלב של משרד האוצר. ביום שני (1/12) נפתח כנס "מדעי הבקר לחלב" במלון רמדה בירושלים. רפתנים רבים הגיעו לכנס, שעמד בסימן המאבק ברפורמת שר האוצר לענף החלב ובנוכחותם הפגינו כנגד המהלך. במקביל לפתיחת הכנס קיים ערוץ 14 ועידה בשידור חי ששודרה מהכנס, בוועידה השתתפו שר החקלאות וביטחון המזון ח"כ אבי דיכטר, השר לביטחון לאומי ח"כ איתמר בן גביר, הנהגת החקלאות, השילטון האזורי, ראשי ענף החלב, רפתנים ומגדלי צאן.

בפתיחת הכנס אמר **שר החקלאות וביטחון המזון, ח"כ אבי דיכטר** כי כל רפורמה במשק החלב חייבת להיעשות בשיתוף משרד החקלאות וביטחון המזון, הרפתנים ומשק החלב, תוך קבלת הסכמה מקצועית. הוא המשיך בהתנגדותו לרפורמה של שר האוצר סמוטריץ', המציעה ביטול התכנון בענף וחשיפתו ליבוא. לדבריו, אין לקבל החלטות משמעותיות ללא התייעצות עם הגורמים המקצועיים, והשיטה הזו לא תתקבל בממשלה ולא תעבור בכנסת.

השר לביטחון לאומי ח"כ איתמר בן גביר הגיע לכנס ואמר: "אתם, החקלאים, הסיירת שלנו. אני אומר לחברי סמוטריץ', נכון שצריך להתייעל, אבל אתם שומרים על המדינה, אתם מייצרים לישראל את המזון, וצריך לתמוך בכם בכל דרך אפשרית. כמו שלא מחליטים אילו מטוסים או טנקים לקנות בלי להתייעץ עם גורמי המקצוע בצה"ל, כך אי אפשר לעשות רפורמה במשק החלב בלי להתייעץ עם גורמי המקצוע."

מנכ"ל ארגון יצרני החלב, דגן יראל, קרא לממשלה לבלום את הרפורמה: "במקום להרוס – צריך לפתח; במקום לפגוע – לחזק. אנו קוראים להוציא את הרפורמה מחוק ההסדרים ולאמץ את התוכנית של משרד החקלאות וביטחון המזון בראשות השר דיכטר. אני פונה לשר סמוטריץ': הסר את ידך מהרפת הישראלית." **מנכ"ל מועצת החלב, איציק שנייד ציין בדבריו:** "אנחנו נמשיך להיאבק בתוכנית של סמוטריץ'. זו אינה רפורמה אלא 'מהפכה' שתביא לסגירת כ-400 מתוך 600 המחלבות בישראל, תפגע בתחום טכנולוגיית החלב המוביל ותעביר את הייצור לפולין ואת פרנסת הרפתנים לידי יבואנים בודדים. הייבוא לא הוזיל מוצרים לצרכן רק פוגע ברפתנים יסגור רפתות בגבולות ישראל."

בעיתון מקור ראשון של שבת שעברה **הופיע טור** של הכתב ישי שנרב, שעסק ברפורמה בענף החלב והציג את הרפורמה כניצחון לצרכן. עמית בן צור, מנכ"ל יסודות ופורום ארלוזורב כתב **טור** נגדי בו הוא סותר את הדברים של שנרב. גם ח"כ אלון שוסטר **כתב טור** לעיתון מקור ראשון בו הוא סותר את דבריו של שנרב. **בפוסט** תגובה, בו הצגנו והסברנו את הנקודות של עמית והסברנו למה הרפורמה של משרד האוצר לא תחזק תחרות, לא תוזיל מחירים ובעיקר תחליש את היכולת של ישראל לייצר מזון בעצמה.

בנוסף, בערוץ 14 הפתיעו עם **תחקיר** שעשו בו הציגו את התפתחות הרפתות ברשות הפלסטינית, כאמצעי לביסוס ריבונות, להבדיל מצעדיו של סמוטריץ' שיביאו לנטישת ישובים. בנוסף הציגו את השפעת הרפורמה בענף החלב, שבמסגרתה צופים העברת פרות וידע ישראלי לרפתני הרשות הפלסטינאית.

● **תקציב המדינה לשנת 2026** - ביום חמישי שעבר (5/12) התקיים הדיון בנושא אישור תקציב המדינה לשנת 2026. זוהי למעשה יריית הפתיחה לאישור התקציב בכנסת עד סוף חודש מרץ 2026. ניתן לראות [כאן](#) את התכנית הכלכלית כפי שהוגשה לממשלה. שעות לפני הדיון פנה שר החקלאות וביטחון המזון ח"כ אבי דיכטר ליועצת המשפטית לממשלה גלי בהרב-מיארה במכתב חריף, בו טען כי אנשי משרד האוצר הציגו מצג שווא לגבי קיום דיונים מקצועיים עמו ועם שר הכלכלה ניר ברקת על הרפורמה במשק החלב, וכי בפועל לא התקיימו דיונים כלל וברקת נחשף אליה מהתקשורת. במקביל פנה דיכטר לראש הממשלה בבקשה להקים צוות בין-משרדי שיגבש בתוך 90 יום תכנית מקצועית להתייעלות הענף, הוזלת מחירים ושמירה על ביטחון המזון, ולהוציא את הרפורמה מחוק ההסדרים. הצעתו נתמכה ע"י ברקת אך נדחתה בהתנגדות שר האוצר. לדברי דיכטר, מדובר ברפורמה המקדמת סגירת מאות רפתות, הגברת היבוא ופגיעה קשה בביטחון המזון. למרות התנגדותו, לצערנו הממשלה אישרה את חוק ההסדרים הכולל את הרפורמה וכעת המאבק עובר לכנסת. בתגובתנו כתבנו: "לצערנו, בישיבת הממשלה על חוק ההסדרים בשישי, עברה הרפורמה ההרסנית, בהתנגדותו של ח"כ אבי דיכטר, שר החקלאות וביטחון המזון ובהמנעותם של איתמר בן גביר ושרי סיעתו". כפי שפרסמנו "זהו מהלך חסר אחריות, שמסכן את ביטחון המזון של ישראל ומפקיר משפחות שחיות שנים על האדמה ומייצרות את החלב הטרי והבטוח ביותר בישראל. מי שחושב שייבוא הוא תחליף לחקלאות ישראלית. לא מבין את המציאות, או פשוט ויתר על ההתיישבות ועל הפריפריה." כעת הרפורמה עוברת לכנסת, שם נמשיך להאבק לצד הרפתנים למניעת המהלכים ההרסניים לענף החלב הישראלי.

אנחנו מזידים לשר החקלאות וביטחון המזון ח"כ אבי דיכטר על התנגדותו לאישור הרפורמה בממשלה ולשרים ח"כ איתמר בן גביר ח"כ יצחק וסרלוף וח"כ עמיחי אליהו מעוצמה יהודית על המנעותם מתמיכה ברפורמה במשק החלב, לשדולה החקלאית בכנסת, להנהלת משרד החקלאות וביטחון המזון ולכל הרפתנים והחקלאים שסייעו במאבק שעדיין לא תם, שבו כל המגזר החקלאי יצטרך לקחת בו חלק, כי המאבק הוא לא רק על משק החלב הוא על החקלאות כולה.

● **הסכם סחר עם ארצות הברית** - ביום שלישי שעבר (2/12) ישראל וארה"ב חתמו על הסכם סחר בחקלאות (ATAP) שייכנס לתוקף ב-1 בינואר. הצו [פורסם](#) להערות הציבור וניתן להגיש עליו הסתייגויות עד ליום שלישי 9/12 בשעה 23:59. הצו הוא חלק מהסכם הסחר עם ארה"ב וקובע כי על 51 פריטי מכס ב-27 קטגוריות רגישות – בהם ירקות ופירות (כולל תפוחים, אגסים, שקדים ודובדבנים), עופות, גבינות, דבש, אבקת חלב, מיץ ענבים ויין, בהם יישמר ההיטל הקיים לעשור הקרוב ויבוטל רק בסוף 2035. במקביל, המכסות הפטורות ממכס למוצרים אלה יוגדלו בהדרגה בכ-2% מדי שנה. לעומת זאת, על כ-300 מוצרים חקלאיים אחרים בוטל ההיטל לחלוטין ויבוטלו גם המכסות הפטורות ממכס. לאחר החתימה על ההסכם פורסם צו היטלים חדש להערות הציבור, ובו פורטה לראשונה רשימת המוצרים שהוחרגו זמנית מביטול ההיטל. למרות הנחיה של רה"מ מיולי 2025 להכין תכנית תמיכה בחקלאות לנוכח הפגיעה הצפויה – **התכנית לא הוכנה בפועל** **עקב סירוב אגף התקציבים לקדם דיונים בנושא**. לטענת הגורמים בענף, הממשלה למעט משרד החקלאות וביטחון המזון, בחרה לחתום על ההסכם ללא הגנה על החקלאים, למרות מאמציהם בשנות המלחמה להמשיך לספק מזון טרי לאזרחי מדינת ישראל, והמהלך צפוי לפגוע בהם שוב – מבלי להוריד את יוקר המחיה, אלא בעיקר להיטיב עם יבואנים ורשתות השיווק.

ח"כ אלון שוסטר [העלה את הנושא מעל דוכן המליאה](#). בדבריו אמר אלון "בעוד שהממשלה ממהרת לחתום על צו שיאפשר להוריד היטלים על מוצרי חקלאות מארה"ב, עליה לזכור שגם טראמפ, סמל השוק החופשי, מעניק תמיכות עצומות לחקלאים שלו. אין סיבה שהממשלה לא תעשה אותו הדבר עבור החקלאים הישראליים. ביטחון המזון הוא חלק מהביטחון הלאומי. וכל זה קורה בזמן שרפורמות החלב עדיין על הפרק. ממשלה שלא מעניקה לחקלאים תמיכה מספקת - חוטאת לתפקידה. ואנחנו נמשיך להיאבק על כך בכנסת."

תגובת התאחדות חקלאי ישראל: "הסכם הסחר החדש שנחתם אתמול עם ארה"ב, כפי שגובש כבר לפני מספר חודשים, פוגע קשות במספר ענפים חקלאיים כמו תפוחים, אגסים, שקדים וגפנים ומהווה אתגר משמעותי לחקלאות המקומית". [התראיינות ב-News24](#) בנושא.

בראיון אמרתי ש"הפטנט" הזה של ייבוא והורדת יוקר המחיה לא עובד במדינת ישראל. ראינו את זה גם עם השום, בשר בקר, חמאה, תפוחים ועוד. הפתרון הוא להגדיל את התפוקה של הייצור המקומי. ממשלת ישראל צריכה להשקיע בחקלאות המקומית, להגן עליה ולהקים מנגנונים של תמיכה. חתימת הסכם הסחר החדש עם ארה"ב אמורה להישמע כמו בשורה כלכלית, אבל עבור החקלאים, מדובר באיום ממשי על ענפים שלמים כמו תפוחים, אגסים ושקדים. הוזלה באמצעות יבוא אולי נשמעת טוב על הנייר, אבל בפועל היא מוחקת את החקלאות הישראלית - ואת היכולת שלנו לייצר מזון כאן, בבית".

אנו נערכים להגשת הסתייגויות לצו שפורסם ולגייס את חברי הכנסת להתנגד לצו שפורסם כל עוד אין תכנית לתמיכה בענפים שבסיכון גבוה ומחכים לתחילת השיח עם משרד האוצר באותם ענפים שיפגעו.

- מגבלות בשיווק תוצרת חקלאית לעזה** - בהמשך לעדכון שבשבע שעבר, המשכנו השבוע את הטיפול בנושא זה ביחד עם משרד החקלאות במטרה לשכנע את רשות המיסים לשנות את הנוהל ולהתאים אותו לדרך השיווק של התוצרת החקלאית הטרייה לעזה כפי שהיה עד 6.10.2023 בלי לקבוע קריטריונים של "גודל" כמותי וכספי. בכדי להשיג את המטרה [שלחנו מכתב](#) מהיועץ המשפטי של ההתאחדות למנהל המכס ברשות המיסים מר חן כפיר בדרישה לשנות את הנוהל. בנוסף מנכ"ל משרד החקלאות וביטחון המזון אורן לביא שלח לראש רשות המיסים רו"ח שי אהרונוביץ שבו הוא מבקש מראש הרשות "להיכנס לעובי הקורה, לפעול לשינוי הנוהל ולאפשר למכור תוצרת חקלאית טרייה לעזה לכל משווק תוצרת חקלאית טרייה מורשה, כפי שהיה נהוג בעבר". עד כתיבת שורות אלה לא התקבלה התייחסות לפניות שלנו ושל מנכ"ל משרד החקלאות וביטחון המזון. תודה רבה לאורן על התגייסותו לטיפול בסוגיה חשובה זו. נמשיך לעדכן.
- ביטוח הכנסה לגידולי לפלחה** - דירקטוריון קנ"ט אישר בשבוע שעבר להתחיל ולשלם למגדלי הפלחה שנפגעו מהבצורת וזאת לאחר עיכוב גדול כתוצאה מחוסר של 17 מיליון ₪ בקרן. לאחר שאג"ת אישר את העברת השתתפת המדינה (שהיתה חסרה בקרן), התאפשר להתחיל לשלם למגדלים שביטחו עת עצמם בקרן חשובה זו. תודה רבה לנציגי ההתיישבות בדירקטוריון, למנכ"ל קרן נזקי טבע שמוליק תורג'מן ולהנהלת משרד החקלאות וביטחון המזון.
- דיון בוועדה המיוחדת לעובדים זרים בנושא העובדים הזרים בענף החקלאות** - ביום שלישי (2/12) התקיים דיון בוועדה המיוחדת לעובדים הזרים בכנסת על מצב כוח האדם בחקלאות, בהשתתפות ח"כ יעל רון בן משה, מנכ"ל משרד החקלאות וביטחון המזון אורן לביא, המשנה למנכ"ל נטלי ברונדנר מור, יובל ליפקין – מנהל המינהל לביטחון מזון, משה נקש – מנהל מינהל עובדים זרים ברשות האוכלוסין וההגירה, ומיטל כהן – מנהלת אגף חקלאות, ירדנים ומוסדות סיעוד, לצד נציגי ההסתדרות וגורמים נוספים. **בישיבה אמרתי: "היום אין מחסור בידים עובדות בחקלאות. המדיניות שונתה וחל מהפך, וכעת נותר לנו לייעל ולמקצע את העבודה החקלאית"**, וקראתי להאריך את תקופת השהות של עובדים ותיקים מעבר לחמש שנים בשל תרומתם לאיכות הייצור וליציבות המשקים. **דורון לבנה**, יו"ר הוועדה לעובדים זרים מטעם התאחדות חקלאי ישראל הוסיף כי בתחילת המלחמה עובדים רבים נטשו את המשקים, אך מנגד עובדים רבים בחרו להישאר ולגלות נאמנות יוצאת דופן לחקלאים. לדבריו, נוצר מצב אבסורדי שבו דווקא העובדים שנשארו עם החקלאים לאורך כל תקופת המלחמה נדרשים כעת לעזוב ולכן יש חשיבות גם בהיבט הערכי והמוסרי של הכרת תודה ושימור העובדים הוותיקים. מנכ"ל משרד החקלאות וביטחון המזון **אורן לביא** ציין כי "המדפים מלאים בזכות חקלאים חרוצים ועובדים זרים מסורים", ורשות האוכלוסין עדכנה כי הבקשה נבחנת. חקלאים מהשטח התריעו מפני הפגיעה הקשה במשקים עקב עזיבת עובדים ותיקים, בעיקר באזורי עימות. **אני מודה לח"כ אתי עטייה יו"ר הוועדה על הבאת הנושא לדיון, לח"כ יעל רון בו משה, להנהלת משרד החקלאות וביטחון המזון ולנציגי רשות האוכלוסין על התמיכה.**
- הגדלת המענק לעבודה מועדפת בחבל תקומה ובגבול הצפון** – בשבוע שעבר דנה הוועדה לחיזוק ופיתוח הנגב והגליל, בראשות ח"כ עודד פורר, בהרחבת חוק עבודה מועדפת לחבל תקומה, יישובי קו העימות והגליל, כולל תחום החינוך. הוועדה קראה להגדיל את המענק עד 20,000 ש"ח, בטענה שהמתכונת הקיימת אינה מספקת עובדים, וצפויה לעלות בקרוב הצעת חוק בנושא.

- **שר החוץ חתם עם קמבודיה הסכם להעסקת אלפי עובדים בישראל בתחום החקלאות** - משרד החוץ [הודיע](#) בשבוע שעבר ששר החוץ גדעון סער חתם על הסכם מסגרת והסכם יישום עם קמבודיה להעסקת אלפי עובדים קמבודים בישראל בתחום החקלאות. בשלב הראשון יגויסו למעלה מ-4,000 עובדים ובהמשך ניתן יהיה להרחיב את המכסה גם לענפים נוספים. ההסכמים נועדו להבטיח שמירה על זכויות העובדים ומהווים חלק ממהלך רחב של המדינה להתמודדות עם מצוקת כוח האדם בענפי המשק.
- **דיון בוועדה המיוחדת לעובדים זרים בנושא קרן דמי המחלה לעובדים פלסטינים** – ביום שני (1/12) התקיים דיון בוועדה המיוחדת לעובדים הזרים, שבו נחשף כי בקרן דמי המחלה לעובדים פלסטינים נצברו כ-515 מיליון ש"ח שנגבו עד 2019, וכי מאז הכספים אינם מנוהלים ואינם נושאים ריבית והצמדה. משרד האוצר הודיע על מתווה בין-משרדי להשבת הכספים, שיתפרסם בקרוב להערות הציבור. בדיון הדגשתי כי הכספים שייכים למעסיקים ושחזרתם חיונית לחקלאים שנפגעו מהמלחמה. דורון לבנה, יו"ר הוועדה בהתאחדות חקלאי ישראל, ציין שהחזרת הכספים יכולה להוות חמצן כלכלי מיידי למשקים וקרא להאיץ את התהליך. [אנו הוצאנו בעבר מכתב](#) משותף עם קו לעובד בה העלנו את הנקודות הרלוונטיות. אנו מודים לח"כ אתי עטייה על העלאת הנושא לסדר היום ועל זה שהיא לא מרפה.
- **האקתון החקלאות הראשון של מועצה אזורית שדות נגב** - בשבוע שעבר [התקיים ההאקתון הראשון](#) של מועצה אזורית שדות נגב בהשראת ביפין ג'ושי ז"ל, סטודנט מצטיין מנפאל שנחטף ונרצח ב-7 באוקטובר. ההאקתון חיבר את התלמידים לחקלאים, חוקרים ואתגרי אמת מהשטח, וגיבוש שאלות מחקר להמשך השנה. סיפורו של ביפין, אומץ לבו וחזונו, ליוו את היום והיוו מקור השראה. כל הכבוד למארגנים - יהי זכרו ברוך.
- **חילופין בהנהלת טוב השדה - החקלאות האורגנית בישראל** - דנה יוסקוביץ, מנכ"לית "טוב השדה החקלאות האורגנית בישראל" סיימה בסוף חודש נובמבר שלוש שנים של עשייה כמנכ"לית הארגון. את דנה מחליף איתן בוצר מקיבוץ עלומים. [אנו מודים לדנה על העשייה המשמעותית שלה ומאחלים הצלחה לאיתן.](#)

• ישיבות בכנסת בשבוע הקרוב ניתן לראות [כאן](#).

- **תערוכת אגרומשוב ה-34** - התערוכה תתקיים השבוע בימים שני שלישי (8-9/12) באופקים. פרטים נוספים ולהרשמה [פה](#).
- **כנס – "מנועי הצמיחה של החקלאות הישראלית - תשתיות ואמצעי ייצור"** -- שירות ההדרכה והמקצוע (שה"מ) במשרד החקלאות וביטחון המזון, מארגן כנס בסוף דצמבר (24/12) בנושא מנועי הצמיחה של החקלאות הישראלית. ניתן לראות את התכנית [כאן](#). ההשתתפות בכנס אינה כרוכה בתשלום, אך נדרשת [הרשמה מראש](#).
- **קורסים** ושל שה"מ ניתן לראות [כאן](#).
- **אנו כולנו מייחלים ומצפים להשבת החטוף האחרון, רס"ל רני גואלי ז"ל ולהשבתו לקבורה בישראל.** אני מאחל לחיילי צה"ל שיעשו חייל ושיחזרו הביתה בשלום ומי יתן ויחזור הגשם לשדותינו.

אורי דורמן

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

העתק: עמית יפרח - יו"ר התאחדות חקלאי ישראל

